

Vidékfejlesztési Program a Helyi Fejlesztési Stratégiákban

Dr. Loncsár Krisztina

Agrár-vidékfejlesztésért Felelős Államtitkárság
Miniszterelnökség

2015. Július 16.

Legfontosabb célkitűzések

- **Munkahelyteremtés**, vidéki munkahelyek megőrzése és fejlesztése (*kertészeti ágazatok, állattenyésztés, élelmiszeripar*);
- **Mikro-, kis- és középvállalkozások** kiemelt fejlesztése, differenciált segítése;
- **Versenyképesség javítása**, termelési és jövedelembiztonság;
- Környezetkímélő gazdálkodás = **erőforrás-hatékonyság**;
- Korszerű **tudásbővítés**, tudástranszfer és innováció;
- **Területi kiegyenlítés**;
- **Vidéki települések erőforrás-hatékony működése** (helyi alapanyagok, szolgáltatások, megújuló erőforrások és együttműködések)

**+ 2 tematikus alprogram: Rövid Ellátási Lánc (REL)
Fiatal Gazda (FIG)**

Főbb változások a 2007-2013 időszakhoz képest

- **Új eljárásrend! Az egységes rendszerhez illeszkedő eljárásrend** a VP végrehajtására *(az ÚMVP-re 2006-2007-ben készített, közigazgatási alapú, túlszankcionáló és bonyolított eljárásrend helyett).*
- A VP **középpontjában** is **a KKV-k** lesznek.
- **Munkaigényes ágazatok** kiemelt fejlesztése *(zöldség- és gyümölcsstermesztés, állattenyésztés, élelmiszeripar)*
- **Egyszerűsítés**
 - Egyszerűsített támogatás-típusok bevezetése (egyösszegű átalány, egységköltség, %-ban meghatározott átalányalapú finanszírozás)
 - Egyszerűsített elbírálás (adott összeghatárig a fejlesztések egyszerűsített követelményei és elbírálása)
- Az **előleg, saját teljesítés, természetbeni hozzájárulás**, valamint a **használt eszköz** alkalmazásának lehetősége is megjelenik

A VP horizontális kínálata

Ismerni kell alaposan, mert:

- a „LEADER térségben” ezek az alapelehetőségek
- sok újdonság van bennük
- sok kapcsolódási lehetőség van bennük
- sok felhasználható támogatás-technika van bennük !!!

Agrobiznisz 1 - „Mezőgazdasági termelő”

- Magyarország területén mezőgazdasági termelést folytat... (aktív farmer, kis gazda, induló FIG, versenyképes termelő)
- Agrár-fejlesztésekre jogosultak: „versenyképes termelő”
- minden esetben az **önkormányzatok részvételével alakult** (BM által elismert) **mezőgazdasági termelést végző szociális szövetkezet is ha:**
 - 50% fölötti mezőgazdasági bevétel és
 - 6000 STÉ termelési érték
- Ezen szociális szövetkezetek „kollektív” beruházásnak minősülnek, ezért 10 % plusz támogatásra lehetnek jogosultak.

Támogatások agrárgazdálkodóknak

Beruházások (6000 STÉ fölötti gazdaságméret és bevétel):

- **Vízgazdálkodási célú beruházások:** vízkár-elhárítás, víz-visszatartás, melioráció, öntözés hatékonyságának javítása, öntözésfejlesztés **ÚJ!**
- **Állattenyésztés:** technológiafejlesztés, erőforrás-hatékonyságot javító ber., trágyatárolás – közös is (**trágyakezelés: az átmeneti mentesség VÉGLEG LEJÁR!**),
- **Kertészet:** technológiafejlesztés, erőforrás-hatékonyságot javító beruházás, termék-feldolgozás
- **Kis méretű szántóföldi terménytároló és szárító létesítése és korszerűsítése** (dohányágazat is)
- **Kockázat-megelőző beruházások** (jégháló, **talajgenerátor**, stb.) **ÚJ**
- **Agrár-innovációs csoport projekt gazda-beruházásai** (pilote) **ÚJ**

KIS gazdi átalány támogatás

3000 – 6000 STÉ „felzárkózási” eszköz, 4 éves, egyszerű üzleti terv alapján

Támogatás: 15 000 euró / 5 év, 75 -25% eloszlásban (4. év = üzleti terv) 7

Rövid Ellátási Lánc tematikus alprogram

Cél: közös piacra jutás megszervezése, előnyeinek együttes kihasználása, pl. közétkeztetés, fizikai piac, e-kereskedelem, vendéglátás, stb. **40 km**

(de: megye, Budapest, NEM)

Rövid lánc: max. **1** közvetítő szereplő, (de leginkább közvetlen csoportos)

Szereplők: (= REL Együttműködés tagok): KONZORCIUM

- Mezőgazdasági mikro- vagy kisvállalkozások (**induláskor min. 5 termelő**)
- REL Szervező (referenciával rendelkező, non-profit szervezet)

Tevékenységek:

- Képzés (kötelező és a tagok által választott)
- Szaktanácsadás (kötelező és a tagok által választott)
- Közös /egyéni piacra jutási beruházások

Támogatás menete – **2 fordulós pályázat és összesen max. 3 év projekt-idő:**

- Együttműködés megalakítása / Üzleti terv kialakítása (benne: közös és egyéni fejlesztési tervek, elemek)
- Megvalósítás: piacra jutás megszervezése/felépítése (szervező) + a piacra jutást célzó beruházások (közös és egyedi)

Folytatása lehet: termelői csoport alakítása: + 5 év működési támogatás

Élelmiszer-feldolgozás és minőségi rendszerek

Jogosultak: Élelmiszer-feldolgozó mikro- és kisvállalkozások (középvállalkozások: GINOP!)
Mezőgazdasági vállalkozások és csoportosulásai (minden vállalkozás méret)
Önkormányzati (kizárólagos vagy többségi tulajdonú) élelmiszer-feldolgozó NEM ügyfél!
De az önkormányzatok részvételével alakult mg-i termelést végző szociális szöv. IGEN!

Tipp: nem biztos, hogy érdemes LEADER-be tenni, mert nagyon sok a forrás a VP-ben (esetleg az indulókat)!!!

Témakörök (műveletek):

- Hozzáadott érték növelése (bevétel)
- Erőforrás-hatékonyságot javító beruházások (kiadás)
- Borászati beruházások (hozzáadott érték és/vagy hatékonyságnövelés)
- REL csoportok tagjainak beruházásai
- Agrár-innovációs együttműködő OCS-k projekt-beruházásai (pilote)

Élelmiszer- ipari támogatások (VP és GINOP)		vállalkozás típusa			
		mezőgazdasági (árbevétel +50%)		élelmiszeripari (árbevétel +50%)	
támogató	VP	Annex 1	minden cégméret	Annex 1	mikro- és kisváll.
		Non Annex	minden cégméret		
	GINOP	-		Annex 1	közép
				Non Annex	minden cégméret

Annex I.: az EK Szerződés 32. cikkében hivatkozott lista

Erdőgazdálkodás

Az erdőterületek fejlesztésére és az erdők életképességének javítására irányuló beruházások – intézkedés

Erdők esetében: egységkötség alapú fejlesztések, pl: erdősítés, agrár-erdészeti rendszerek, erdőpotenciál károsodás (megelőzése és helyreállítása) stb.

Intenzitás: előre kalkulált egységkötség

Fiatal erdők állománynevelése (egységkötség-alapú)- kisebb terület: 5 ha
Erdő telepítése esetén első időszakban lehet területalapú támogatást is igényelni.

Az erdőgazdálkodás legtöbb jogcímében **ügyfél az önkormányzat is a saját tulajdonú (vagy kezelésű) erdővel.**

Emellett az elsődleges feldolgozás gépeiben is pályázhat (max. 10 000 m³/év kapacitású aprítékoló, kis gatter-telep, stb.).

Tipp: együttműködés: erdőgazdálkodó, aprítékolás (önk.) és biomassa kazán (7.2 , 7.4) vagy termék-előállítás (16.3 vagy GINOP vagy LEADER)

Környezet-gazdálkodás

NATURA 2000 = a régi

KAT = a régi

AKG – jelentősen újra kell tanulni: „két dobozos” rendszerek (kötelező és választható előírás-vállalások)

+ degresszivitás érvényesül benne:

1- 300 ha = 100%

300–1200 ha = 85%

+ 1200 ha = 50%

ÖKOLÓGIAI gazdálkodás: önálló jogcímmé vált, vagyis nem az AKG maximuma = nem a VP-ben vannak az előírások, hanem a 834/20007/EK rendelet alapján közvetlenül érvényesülnek
+ a rendszer-költségek bele vannak kalkulálva a támogatási összegekbe!!!!

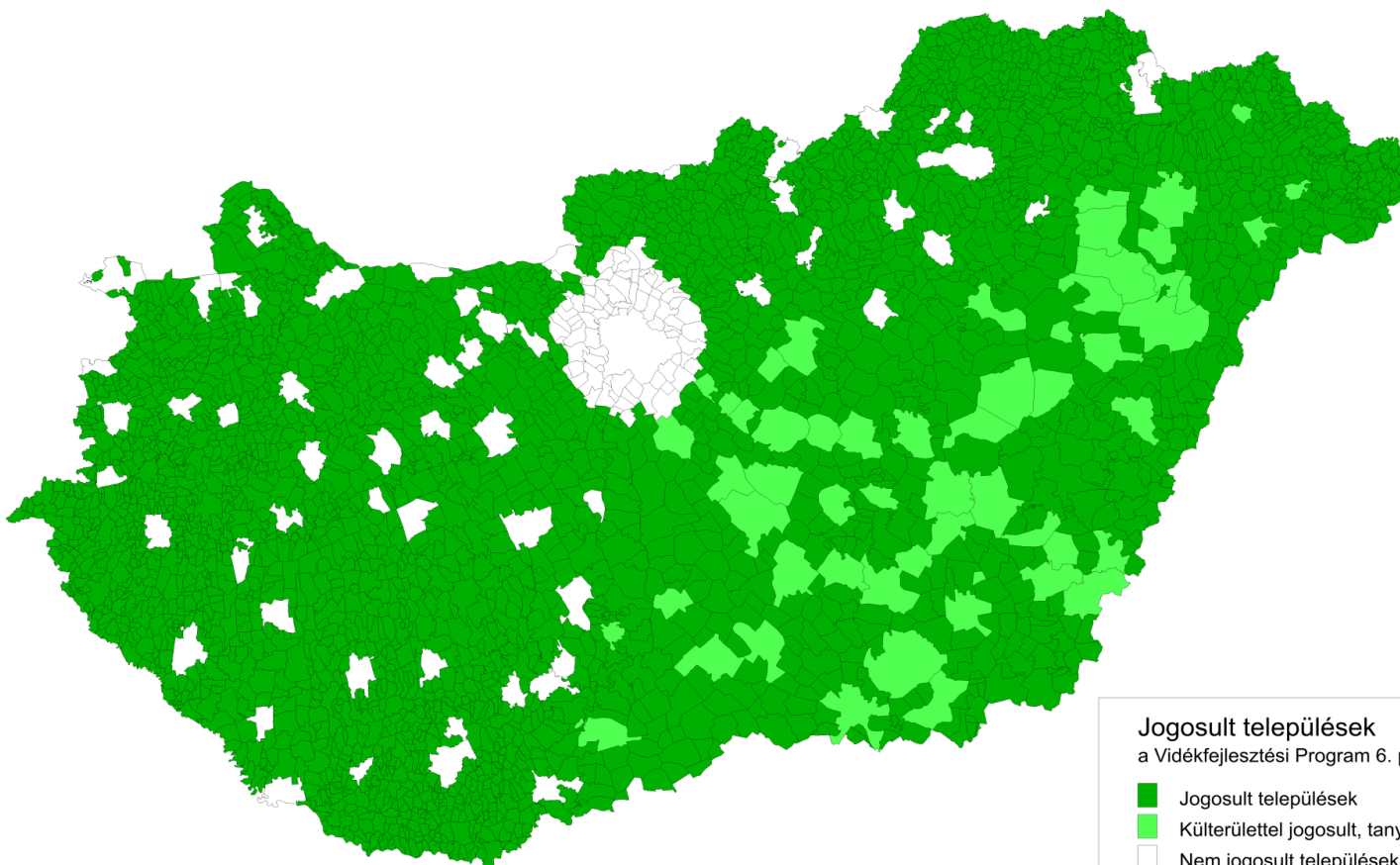

Vidéki térségek – nem mezőgazdasági - eszközei a Vidékfejlesztési Programban

Jogosult települések a 6. prioritásban

Jogosultak: falvak + városok 10 000 lakosig + tanyás külterületek

Vidéki térség specifikus eszközök

Eszközök:

- 1) Nem mezőgazdasági tevékenység indítása – **átalány** (6.2)
- 2) Nem mezőgazdasági tevékenység folytatása - **beruházás** (6.4)
- 3) Együttműködési: Kis gazdasági szereplők közös projektjei/fejlesztései (16.3)
- 4) Együttműködési: Szolidáris gazdálkodás és közösség által támogatott mezőgazdaság (16.9)
- 5) Vidéki területek kis infrastrukturális fejlesztései (7.2)
helyi alapszolgáltatások infrastrukturális fejlesztései (7.4)
- 6) LEADER (19.1 – 19.4)

ÚJ: A Helyi Akciócsoport (LEADER Egyesület) működési finanszírozása egyszerűsített, átalány módon (= rész-hozzájárulás).

Vidéki térségek eszközei I. Nem mezőgazdasági tevékenységek indítása (Diverzifikáció, 6.2. művelet)

Diverzifikáció (on-farm): **mezőgazdasági termelő által** nem mezőgazdasági tevékenység indítása. **Feldolgozás NEM!!!** Jellemzően turisztikai vagy kézműves tevékenység, de bármi más, pl. helyi szolgáltatás is lehet. A támogatási forrás nem csak beruházási elemekre használható.

Ügyfél az önk. által alakított szociális szövetkezet is!

Támogatás:

- **Induló** mikro-vállalkozások támogatása (40.000 euró átalány)
- Üzleti terv alapján átalány (4 évre: degresszív módon **75-25%**)
- Az első kifizetést követő további igénylések az üzleti terv teljesítése előrehaladásának függvényében, legkorábban az első igényléstől számított 36 hónap elteltével tervezhető és igényelhető.

Vidéki térségek eszközei II. Nem mezőgazdasági tevékenységek fejlesztése (Diverzifikáció, 6.4. művelet)

- **Nem mezőgazdasági tevékenység folytatásának beruházásai** (pl. kézműves, turisztika, stb.)
- A fejlesztéssel érintett tevékenységét a fejlesztéssel azonos település közigazgatási területén, vagy attól nem több, mint 40 km-re végzi.
- **Ügyfél az önk. által alakított szociális szövetkezet is!**

Témakörök:

- Kézműves tevékenységek
- Kisipari tevékenységek
- Turisztikai szolgáltató tevékenységek

Támogatás:

- **támogatási intenzitás: 50 % (max.: 100.000 EUR)**

Vidéki térségek eszközei III. Együttműködések támogatása

Kis gazdasági szereplők közötti együttműködések (16.3.) – **konzorciális jellegű (a VP-ben ÚJ)**

- Típusai:
 - Mezőgazdasági és mezőgazdasági típusú vállalkozások
 - Mezőgazdasági és nem mezőgazdasági típusú vállalkozások(benne: együttműködési költségei és kis egyéni beruházások költségei is)

A szolidáris gazdálkodás és a közösség által támogatott együttműködések (16.9) - **konzorciális**

- Legalább 1 mezőgazdasági termelő és
- Legalább 1 hátrányos munkaerő-piaci csoporttal foglalkozó (szociális, egészségügyi, szemléletformáló, oktatási, stb.) szereplő

Eszközei: HH-csoport rehabilitációs bevonása, szemléletformálás és készségfejlesztések, marketingtevékenységek (első sorban a szolidáris célok népszerűsítése érdekében – „segítő vásárlás”)

Vidéki térségek eszközei IV. Kisméretű infrastruktúra-fejlesztések (7.2.)

Változás: új épület NEM, költségtakarékosság IGEN! Pl.: helyi megújuló (mg-i vagy erdőgazdálkodási eredetű) energia-megoldásra való áttérés

- Helyi **külterületi közutak** fejlesztése
- Helyi termékértékesítést szolgáló **piac** infrastruktúra-fejlesztése
- **Állami/önkormányzati funkciót magában nem foglaló** közösségi funkciókat ellátó létesítmények fejlesztése (funkcionalitás és fenntarthatóság, **energiahatékonyság!!**)
- Településképet meghatározó épületek **külső felújítása**
- **Autonóm, természet-közeli szennyvízkezelési megoldások 2000 LEÉ alatt**
- **(tanyás térségek** külterületein a villamos energia, vízellátás és szennyvízkezelés lokális, egyedi megoldásainak támogatása)

Támogatható tevékenységek:

- *Kisméretű infrastruktúra fejlesztés:* max. 50 millió Ft, intenzitás: 75- 95%
- *Megújuló energetikai fejlesztés:* max. 50 millió Ft, intenzitás: 75-95%
- *Lokális szennyvízkezelési fejlesztés:* max. 100 millió Ft, intenzitás: 75-95%
- *Természetes személy (pályázó):* max. 6 millió Ft, intenzitás: 65%

Támogatás összeg: 6 (tanya) - 150 (szennyvíz) MFt

Vidéki térségek eszközei V. Alapvető szolgáltatások fejlesztése a vidéki térségekben (7.4. művelet)

Támogatható tevékenységek:

- **Közétkeztetés** infrastrukturális feltételeinek fejlesztése (konyha+ előkészítés)
- Többfunkciós **közösségi/szolgáltató központ** létrehozása és fejlesztése
- Falu és tanyagondnoki, polgárőri, mezőőri, hegyőri **szolgálathoz jármű/eszközbeszerzés** (ciklus második fele)
- Önkormányzati tulajdonú közforgalmú utak kezeléséhez, javításához **munkagépek** beszerzése

A projektek 75 – 95 %-os intenzitás mellett támogathatók.

Tipp: új közösségi szolgáltatások eszközigénye, szolgálati lakás kialakítása, LEADER-be

Vidéki térségek eszközei VI.

LEADER

4 művelet:

19.1 helyi fejlesztési stratégiák készítése (minőségi kiválasztás: stratégiai fókusz, helyi szükségletek, valamiben újszerűség, a VP-ben felsorolt fókuszterületek megjelenése, **NEM** = horizontálisak)

19.2 helyi stratégiák megvalósítása (helyi pályáztatás); javasolt témák lesznek az útmutatóban, kb.: „ami az országos programokból kimaradt, illetve összekötheti azokat”

Bizottság elvárása: hasonlókát csak külön indoklással!!

19.3 együttműködések (nagyobb hangsúly a valódi együttműködéseken – pl. város- vidék);

19.4 működés, animáció (szervezés): feladat-finanszírozás

19.1 – délután külön előadásban

LEADER

Helyi Fejlesztési Stratégiák megvalósítása (19.2. intézkedés)

- A HACCS hirdeti meg - IH: csak minőségbiztosítás
 - HACCS tesz javaslatot a támogatandókra
(ezeket az MVH formai /jogosultsági szempontból ellenőrzi)
- Kifizetési funkciók teljes egészében az MVH-nál
(a munkaszervezet NEM közreműködője az MVH-nak)

TIPP: kicsi projektek = lehet az egyszerűsített támogatás-technikákat másolni (pl. 6.1, 6.2, 6.3, 16.3, 16.3 jogcímeiben, egyéb OP-kban)

Együttműködés (19.3) működés-animáció (19.4)

Együttműködés: központi pályázatos marad.

Két éves ciklusokra megnyitva, de nem lesz tömegpályázat
(= csak valódi, hozzáadott értéket hordozó projektekre)

Működés, animáció:

Célok:

- kiszámíthatóság, tervezhetőség,
- gazdálkodási felelősség, racionalitás
- előleg adható
- több lábon állás ösztönzése (a tagokkal együtt ki kell alakítani a modelljét, tervezni, újratervezi, stb.....)

ÚJ: átalány-költség technikával, belső arányokkal, + szakmai nyomon követéssel (de azért a számlákat őrizni kell!)

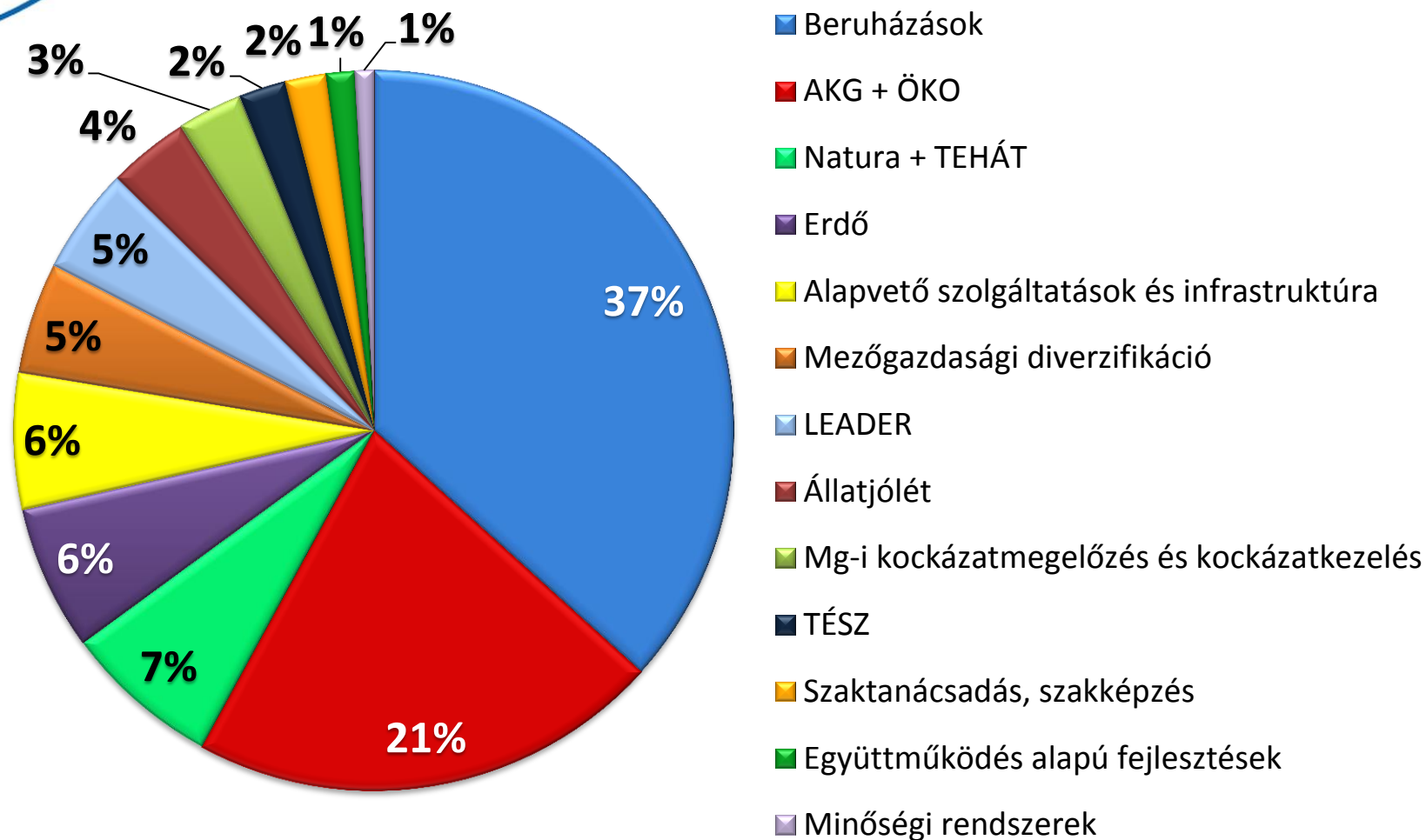
Kiválasztási szempontrendszer

- megfelelő adatbázisokon alapuló, célzott, az adott térség specifikumait bemutató elemzés,
- a térségi érintettek bevonásának valódisága, minősége, dokumentáltsága,
- célrendszer egyértelműsége, konkrétsága és alátámasztottsága,
- a beavatkozási logika célzottsága, célszerűsége és mérhetősége (eredmény és hatás is),
- összhang a Partnerségi Megállapodásban és a VP-ban foglalt célokkal,
- komplementaritás a VP és a 2014-2020-as OP-k releváns céljaival,
- egyéb térségi partnerek, együttműködési lehetőségek azonosítása, célok meghatározása,
- a döntéshozó testület és a munkaszervezet megfelelősége: kapacitás, belső szabályozás megfelelő kialakítása, összeférhetetlenség kiküszöbölése, dokumentációs rendszere,
- hatékony monitoring (önértékelési) rendszer és szükség szerint módosítási metódus beépítése.

NEM = PROJEKTGYŰJTÉS !!!

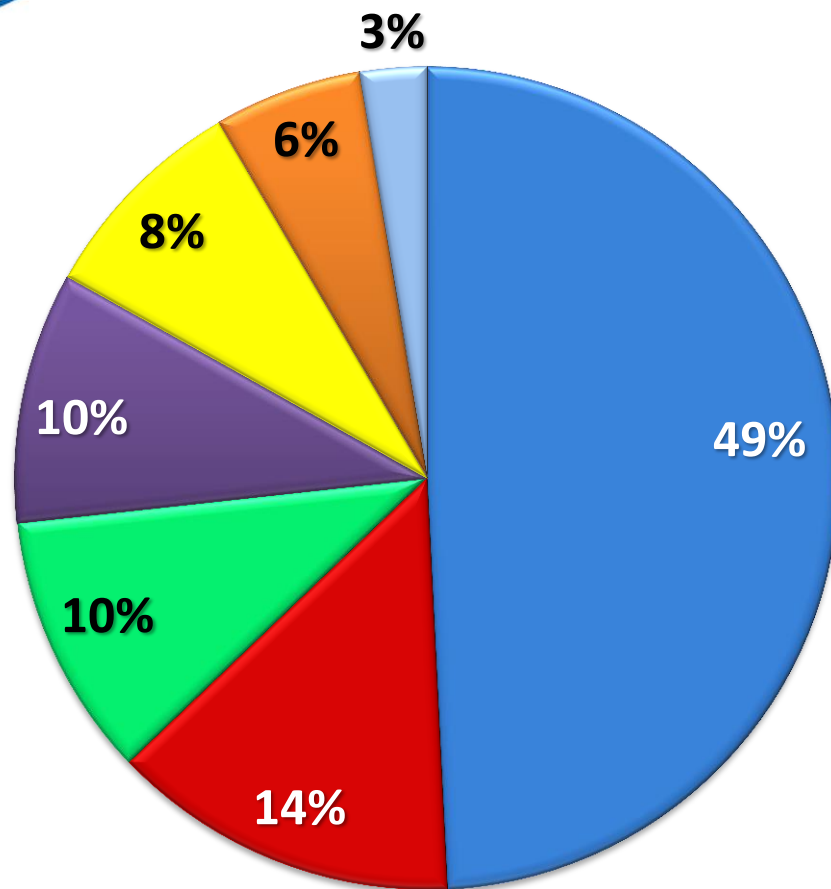

Tervezett VP források megoszlása

Tervezett VP források - beruházások

■ Élelmiszerfeldolgozás

■ Állattenyésztés

■ Vízgazdálkodás, öntözés

■ Kertészet

■ Fiatal gazda

■ Egyéb

■ Rövid ellátási lánc

SZOMSZÉDSÁG: OP-k, hazai és nemzetközi lehetőségek

Ismerni kell alaposan, mert:

- a „LEADER térségben” ezek is alapelehetőségek
- sok újdonság van bennük
- sok kapcsolódási lehetőség van bennük
- sok felhasználható támogatás-technika van bennük !!!

Legfontosabbak:

- GINOP (KKV, széles sáv, „Bejárható Magyarország”)
- EFOP (hátrányos helyzetű térségek, humán szolgáltatások)
- TOP – város-vidék (**foglalkoztatási paktum**, REL-piaca, PIAC, agrár-logisztika, stb....)
- KEHOP – természetvédelem, NPI – turizmus, szemléletformálás)

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

